

Poza ciałem. Przedstawienia korporealności w anglojęzycznych powieściach nigeryjskich XXI wieku

W przemówieniu wygłoszonym podczas konferencji TEDGlobal w 2009 roku nigeryjska pisarka Chimamanda Ngozi Adichie podkreśla, że ilekroć postrzegamy świat przez pryzmat jednej historii, ograniczamy nasze rozumienie rzeczywistości i złożoności ludzkich doświadczeń. W świetle obecnych wyzwań społecznych i środowiskowych mających miejsce w Nigerii, włączając w to wycieki ropy naftowej, kryzys żywnościowy, nierówność płci i niepewną sytuację społeczności LGBTQ+, głosy pisarzy nigeryjskich mają ogromne znaczenie w kształtowaniu życiowych doświadczeń mieszkańców Nigerii, a mnogość historii nie powinna być pomijana w dyskursie akademickim.

Celem projektu jest zbadanie przedstawień cielesności w anglojęzycznych powieściach nigeryjskich XXI wieku oraz tego, w jaki sposób te literackie reprezentacje problematyzują antropocentryczne postrzeganie ludzkiego ciała. Proponuję następujące hipotezy badawcze: (1) wybrane teksty literackie podważają tradycyjne wyobrażenia o ludzkim ciele jako stałym i stabilnym bycie, a zamiast tego podkreślają płynność, wzajemne powiązania między cielesnością i światem materialnym oraz potencjał transformacyjny; (2) wybrana proza pisarzy nigeryjskich odzwierciedla zmiany kulturowe, społeczne i technologiczne, prezentując ciało jako przekraczające tradycyjne granice płci i tożsamości. Tu nasuwa się szereg następujących pytań:

1. W jaki sposób współczesne anglojęzyczne nigeryjskie teksty literackie przedstawiają cielesność, szczególnie pod względem płynności, uwikłania bytów cielesnych w świat materialny oraz potencjału transformacyjnego?
2. Na czym polega rola istot innych-niż-ludzkie, w tym zwierząt, duchów i innych podmiotów? W jaki sposób te istoty podważają antropocentryczne wyobrażenia o ciele?
3. W jaki sposób zmiany kulturowe, społeczne i technologiczne kształtują reprezentacje cielesności w wybranych tekstach literackich?
4. Jakie są kluczowe tematy, motywy i techniki literackie wykorzystywane w wybranych tekstach do przedstawiania cielesności jako wykraczającej poza materialną egzystencję?
5. Jakie znaczenie mają cielesne wyobrażenia, zwłaszcza w odniesieniu do istot innych-niż ludzkie, środowiska naturalnego oraz złożoności tożsamości.

Powieści, które stanowią korpus projektu to *Purple Hibiscus* (2003) Chimamandy Ngozi Adichie, *The Secret Lives of Baba Segi's Wives* (2010) Loli Shoneyin, *The Icarus Girl* (2005) Helen Oyeyemi, *Freshwater* (2018) Akwaeke Emezi, *Under the Udala Trees* (2015) Chinelo Okparanty, *Butter, Honey, Pig, Bread* (2020) Francesci Ekwuyasi, *Lagoon* (2014), Nnedi Okorafor oraz *War Girls* (2019) Tochiego Onyebuchi. Znaczna część wyżej wymienionych tekstów nie doczekała się jeszcze opracowania. Niniejszy projekt zamierza wypełnić lukę w tych badaniach.

Wybrana metodologia czerpie z ze studiów postkolonialnych, nowego materializmu, ekokrytyki, posthumanizmu, gender studies oraz dyskursów queerowych. Co więcej, łączy w sobie zachodnie metody analizy literackiej z perspektywami sformułowanymi przez afrykańskich krytyków literackich. Taka interdyscyplinarna i międzykulturowa metoda badawcza pozwala w najbardziej adekwatny i kompleksowy sposób zanalizować wskazaną problematykę. Perspektywa porównawcza pomoże zidentyfikować podobieństwa i różnice w doświadczaniu cielesności. Wyniki badań zostaną rozpowszechnione w postaci referatów konferencyjnych oraz artykułów w języku angielskim opublikowanych w prestiżowych czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym.